

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال یازدهم

۱ شنبه ۲۶ آذر ماه ۱۳۳۴

شماره ۳۱۶۴

شماره مسلسل ۱۸۱

دوره هجدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸۱

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یکشنبه

نوزدهم آذرماه ۱۳۳۴

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس
- ۲) بیانات قبل از دستور آقایان: فئات آبادی - عباسی - خلعتبری - افشار صادقی
- ۳) طرح گزارش کمیسیون دادگستری راجع با اعلام جرم آقای حائری - زاده علیه آقای دکتر امینی
- ۴) معرفی آقای جمال اخوی بوزارت دادگستری بوسیله آقای نخست وزیر
- ۵) بقیه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون دادگستری در مورد اعلام جرم آقای حائری زاده علیه آقای دکتر امینی
- ۶) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر فرهنگ
- ۷) طرح و تصویب فوریت لایحه تأسیس مدارس ملی
- ۸) مذاکره در گزارش کمیسیون دادگستری راجع با افزایش هزینه های دادگستری و ثبت جهت ترمیم حقوق قضات
- ۹) تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت کشاورزی
- ۱۰) تعیین موقع و دستور جلسه بعد ختم جلسه مجلس يك ساعت و چهل دقیقه پیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل فرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

غائبین با اجازه - آقایان: سهرابیان، سمیدی، مصطفی ذوالفقاری، عبدالحمید

بختیار، دولت آبادی، سالار بهزادی، محمود ذوالفقاری، اکبر شیبانی، بیات ماگو، جلیلووند، کی نژاد، معین زاده، امامی خوئی، اورنگ، محمودی، میراشرفی، امیدسالار، امیر تیمور کلالی، غائبین بی اجازه - آقایان: اریه، شفیعی، یارافشار، قوامی، نراقی.

مبن مذاکرات مشروح صدوهشتادویکمین جلسه از دوره هجدهم قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

بدالله ابراهیمی، دکتر حمزوی، دیرآمدگان وزود رفتگان با اجازه - آقایان: ارباب، فئات آبادی، مشایخی، محمود افشار، حائری زاده، کریعی، قراگزلو، دکتر وکیل، تفضلی، شوشتری، دکتر پیرنیا، دکتر عمید، تیمورتاش، نقابت، مسعودی، سنندجی، تجدد، عبدالرحمن فرامرزی.

رئیس - نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟ آقای شیبانی.

شیبانی - بنده روز پنجشنبه مرخص بودم اجازه هم گرفته بودم الان هم تب دارم اما يك شرحی در صورت مجلس دیدم که آقای صادقی در ضمن سؤالی که از آقای وزیر کشور کرده بودند شرحی داده اند که تماش بر خلاف حقیقت است حالا اگر مجلس اجازه میدهد که بنده بیایم توضیح بدهم که تمام فرمایشاتشان برخلاف حقیقت بوده و اگر هم اجازه نمیدهند بنده عرضی نمیکنم اما بهر حال خواستم عرض کنم که تمام بیانات ایشان برخلاف حقیقت است.

رئیس - دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست؟

صدرزاده - بنده يك اصلاح عبارتی دارم که تقدیم میکنم.

رئیس - بسیار خوب، در صورت مجلس دیگر نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد.

۳- بیانات قبل از دستور آقایان:

فئات آبادی - عباسی - خلعتبری - افشار صادقی

رئیس - چون آقایانیکه در جلسه پیش نام نویسی کرده بودند نوبتشان محفوظ مانده است. شروع میکنیم به نطق های قبل از دستور. آقای فئات آبادی.

فئات آبادی - بنده در یکی از جلسات گذشته موقعی که مطالبی بعرض مجلس می رساندم عرض کردم که بعد از الحاق ایران بییمان بغداد مادارای يك وضع جدید و بعقیده من روشن و ثابتی در دنیا و خاور -

میان شده ایم و بهمین جهت معتقد و دم؛ و هستم که در این روزگار و با این شرایط باید کسانی زمام امور مملکت را در دست بگیرند که اینها يك سابقه و يك گذشته رفوزه شده ای نداشته باشند چون اگر بنا شود برای تشخیص سیردن کار بکاردان تجربه لازم باشد مابعد کافی در گذشته نسبت با افراد و اشخاص تجربه کرده ایم و متأسفانه نتیجه حکومت این قبیل افراد را در گذشته همیشه دیده ایم که چه از نظر داخلی و چه از نظر خارجی صفر بوده همه آقایان میدانند که در این جریان بعضی از جرایم خارجی نسبت با ایران و وقایع داخلی و خارجی ایران مطالبی نوشتند و بنده نمیخواهم که آن مطالب را تکرار کنم و تجدید مطلع کنم چون روی آن مطالب و مندرجات سروصداهایی میباشد و شاید خود من اولین کسی بودم که در مجلس راجع با آنها صحبت کردم و بعدم آقایان نمایندگان هر کدام توضیحات مفصلی دادند مطالبی که بنده میخواهم عرض کنم این است که چه میشود که این مطالب نوشته میشود و مادر مقابل آنها چه باید بکنیم آیا نمایندگان محترم باین نکته توجه دارند و البته هم توجه دارند که سیاست خارجی هر کشوری بستگی بروش مأمورین آن کشور در خارج دارد و این مأمورین وزارت خارجه کشور ما هستند که در خارج در مورد مطالبی که با مصالح مملکتشان منافات دارند میتوانند عمل کنند، مبارزه کنند، و اجازه ندهند يك مطالبی بر ضرر مصلحت مملکتشان درج شود متأسفانه همانطور که خیلی چیزها توی این مملکت پوسیده شده است یکی از مراکز پوسیده این مملکت وزارت

خارج است (مرآت اسفندیاری- اشتباه میکنید) من انکار نمیکنم که در وزارت خارجه ما درمان صحیحی هستند (صحیح است) (مرآت اسفندیاری- پس چرا میگوید بوسیده است؟) **میراشرفی**- هنوز کس حرفی نزده است

رئیس- سناکت باشید آقای اسفندیاری آقای قنات آبادی شما صحبتتان را بکنید **میراشرفی**- یا خون این ملت و یا خوشگذرانی میکنند

قنات آبادی- بنده معتمد که تعصبات شخصی و فردی را در کار مملکت دخالت دادن جرم است اینجا جایی است که باید در امور مملکت بحث بشود و هیچ فردی باستناد هیچ فکر و تعصبی حق ترو مرکز ندارد؛ فکر دیگری را ندارد من آن کسانی هستم که معتمد وزارت خارجه مملکت ما آنظوری که متناسب باشون و اقتضات ماست عمل نمیکنند (صحیح است) در عین اینکه تردید نمیکنم که افراد خوب سالم و وطن پرست و معتمد روز را خارجه وجود دارد (صحیح است) اما آنقدر رفتار و رویه اینها در راه حفظ منافع مملکت ما غلط و خراب و بوسیده است آقایان اخبار و نوشتجات مربوط بایران را غالباً قبل از ارسال خراب از طرف مأمورین خودمان در خارج بوسیله خبر گزارانهای خارجی درک میکنیم و میفهمیم آیا این نقص دستکار وزارت خارجه مانیتست؟ (صحیح است) آقای عزیز ، من و شما همه آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی بیک چیز فکر میکنیم شما که به عرض بنده اعتراض میکنید و من که این مطلب را عرض می کنم هر دو مان یک چیز میخواهیم و آن عظمت و احترام و ارزش کشور خودمان در خارج است (صحیح است) و اینکار در داخل مملکت بدست خودما و زمامداران ما باید صورت گیرد و در خارج از مملکت ما بدست مأمورین وزارت خارجه که در خارج مملکت هستند باید صورت بگیرد من متأسفم که رشته صنعت از دست من گرفته شد و باین مطالب رسید فقط یک مطلب میخواستم عرض کنم و آن اینست که موقعیت حساس فعلی ما در خاور میانه و در دنیا ایجاب می کند که وزارت خارجه ما خیلی بیدار ، خیلی مترصد ، خیلی مراقب باشد (صحیح است) هر روزی در گذشته و در گوشه کنار بر علیه مملکت ما بر علیه موجودیت ما انواع و اقسام مطالب منتشر میشد آقایان نمایندگان محترم بعد از آن روزی که مندرجات روزنامه لوموند و کسبر در جلسه خصوصی و جلسه علنی منتشر شد و همه نمایندگان مجلس شورای ملی اعتراض کردند بعد از آن روز بطور مرتب و متناوب هم روزنامه لوموند مطالبی علیه مملکت ما منتشر کرده است و خیلی شدید تر و زنده تر ، آقای اسفندیاری بنده دیدم در روزنامه آتش و یک روز نامه دیگر یک مقاله ای از او مندر ترجمه و منتشر کرده

بودند و روزنامه لوموند میمان بغداد و کنفرانس بغداد را یک فستیوال انکلیسی خوانده بود و من متأسفم و باز هم متأسفم که اینگونه نوشته ها و این گونه مطالب و هن آور نسبت به ما و مملکت ما و اقتضات ما منتشر میشود و متأسفانه من ندیدم و نشنیدم وزارت امور خارجه ما مأمور ما در خارج در مقابل این نوشته ها عملی انجام بدهد این چیزی است که همه علاقمندان بایران و آبروی ایران با علاقمندان که اینگونه مطالب موهن و زنده علیه مملکت ما و سیاست های که ما اتخاذ میکنیم منتشر شود و ما از مأمورین خودمان در خارج میخواهیم که با اینکار ما مبارزه کنند ما میخواهیم مأمور بخارج اعزام بشود که آنجا از آب و هوا و اوضاع و احوال خوب استفاده کند مأمورین ما در خارج باید بمثابه یک سر بازی باشند که هر آن در دستر مرتضی و حفظ منافع وطن ما باشند این عرضی بود که راجع باین قسمت و این مطلب داشتم (پهچانی- انشاالله بعد از ماه مهسل درست میشود) مطلب دیگری که میخواهم عرض کنم مخصوصاً از جناب آقای ذوالفقاری تقاضا دارم که توجه کنند و با آقای نخست وزیر در هیئت دولت مطرح کنند آقایان نمایندگان محترم شما غالباً در روزنامه ها و کتابها خوانده اید بیک وقتی در دنیا میکنند روسیه شوروی یک متحد دارد یک کمک دارد اسم این متعهد کمک را گذاشته بود ژنرال زمستان و با مارشال سر ما یک همچو حرفی معمول بود که هر وقت متجاوزی باینها تجاوز میکرد کار بمستان و سر ما که میرسید این ژنرال و مارشال بکمکش میآمد و از او حمایت میکرد و موقفش میکرد حالا بعقیده بنده دنیا یک بلائی برایش پیدا شده است و این بلائی که بنام ماست متأسفانه این بلائی جهانگیر یک کمک بسیار بسیار بزرگی دارد و این اسمش مارشال نارضایتی است (تیپورتاش- صحیح است) یعنی در تمام این دنیا این مارشال نارضایتی بکمک کمونیسمن شتافته و میشتابد من معتمد که ملت هائی که از روی شعور و فکر صحیح و منطق صحیح مخالف با کمونیسمن هستند و خطرانش را درک کرده اند در مرحله اول باید اساس و بنیان نارضایتی را معمو کنند (صحیح است) و معمو نارضایتی در اعلامیه دادن و گفتن اینکه وضع مردم خوب شده است هزینه زندگی باین پایه آمده است ازراق عمومی فراوان شده است نیست یعنی شما با الفاظ و عبارات و رادیو و اعلامیه و آگاهی نمیتوانید شکم گرسنه ها را سیر کنید نمیتوانید زندگی یک کار گری که در روز بیش از چهار پنج تومان عایدی ندارد بنابراین اعلامیه ها متعادل بکنید چند وقت بیشتر در روزنامه اطلاعات خواندم اتفاقاً اینها را بهلوعبهم گذاشته بود نوشته بود باین آمدن هزینه زندگی خوب دقت بفرمائید و در زیر این تیتر نوشته بود که علیحضرت همایونی اوامر

قنات آبادی- اما عرض بنده هنوز تمام شده **رئیس**- آقای قنات آبادی وقت شما تمام شده است **قنات آبادی**- وقت میخواهید (قنات آبادی- بله) چه قدر؟ (قنات آبادی- یک ربع) ایشان تقاضای یک ربع ادامه صحبت کرده اند آقایان باینکه موافقت قیام بفرمایند (اغلب بخواستند) تصویب شد - بفرمائید **قنات آبادی**- بیک یادداشتی دوست عزیز من آقای درخشش نوشته اند و چون بوضع این یادداشت خودم هم علاقمندم این مطلب را ندگر میدهم ایشان در این یادداشت نوشته اند که من چون موفق نشدم وقت بگیرم برای قبل از دستور الان یکسال و نیم است که قانونی از مجلس گذشته و ایشان من و همه آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی بظنر قطع از دولت میخواهیم که این قانون را اجرا بکنند چون دولت وظیفه اش اجرای قوانین است (صحیح است) و در این

قانون هم یکسال و نیم است که از مجلس گذشته است و آن اضافه حقوق معلمین و آموزگاران است خواستم این مطلب را بعرض دولت و مجلس برسانم و اجرای این قانون را جدا از دولت مجلس شورای ملی میخواهم مطرح دیگری که میخواهم بعرض آقایان برسانم اینست که چند روز است یعنی شاید قریب یکماه است خواهش میکنم که آقایان نمایندگان توجه بفرمایند برآید داخلی و خارجی در اطراف موضوع کشمیر قلم فرسانی می کنند در ایران هم طبقات مختلف مردم ، علماء ، مردم مسلمان و متدین ، بوضع کشمیر از نظر اسلامیت علاقمندند (صحیح است) ما هم از نظر اسلامیت علاقمندیم اما یک مطلبی است فوق این حرفها که قطع نظر از مذهب و قطع نظر از ادوا قطع نظر از شرقی و غربی بودن یک اصلی است که باید برای همه افراد بشر محترم باشد و آن اصل آزادی انسانها و جمعیت هاست یک مردمی میخواهند در دنیا آزاد زندگی کنند میخواهند در قید رقیب کسی نباشند هیچ قوه و هیچ قدرتی در دنیا نمیتواند باین مردم آنچه آنها دلشان میخواهد تحصیل کند مردم کشمیر ، برادران مسلمان ما نیز میخواهند زیر بار رقیب کسی بر نهند و قانونی از او کار خوب میخواهیم برای ما امروز و دیروز ندارد ما یک بحث اساسی و کلی میکنیم ما میگوئیم برای اینکه مملکت ما در این شرایط و در این اوضاع و در این احوال بتواند آن سیاستی را که در پیش گرفته خوب انجام بدهد یکی از مواد احساس سیاست فعلی ما رفع نارضایتی است ما باید مردم نان و حوائج اولیه زندگی را بدهیم ما باید یک کاری بکنیم که در این مملکت آقدر بغل گوش بنده آقا و آقا آمو ناله گرسنگان بلند نشود

رئیس- آقای قنات آبادی وقت شما تمام شده است **قنات آبادی**- اما عرض بنده هنوز تمام شده است **رئیس**- وقت میخواهید (قنات آبادی- بله) چه قدر؟ (قنات آبادی- یک ربع) ایشان تقاضای یک ربع ادامه صحبت کرده اند آقایان باینکه موافقت قیام بفرمایند (اغلب بخواستند) تصویب شد - بفرمائید **قنات آبادی**- بیک یادداشتی دوست عزیز من آقای درخشش نوشته اند و چون بوضع این یادداشت خودم هم علاقمندم این مطلب را ندگر میدهم ایشان در این یادداشت نوشته اند که من چون موفق نشدم وقت بگیرم برای قبل از دستور الان یکسال و نیم است که قانونی از مجلس گذشته و ایشان من و همه آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی بظنر قطع از دولت میخواهیم که این قانون را اجرا بکنند چون دولت وظیفه اش اجرای قوانین است (صحیح است) و در این

یک کسی است که پیرونده اختلاس دارد (دکتر شاهکار- نگو آقا اینطور نیست) نشان میدهم پیرونده اختلاس او الان در وزارت دادگستری موجود است هم کوبین دزدی کرده است هم سجل احوال دزدیده (دکتر شاهکار- بر خودتان اینطور نیست) سعید سمعی را نمیگیریم شمس توجیه نمیکند بعراض من سعید سمعی را عرض نمیکنم چون او آدم خوبی است مرد بیطرفی است مرد بی نظری است (دکتر شاهکار- من آقای نصرالله سمعی را نمیگیریم) آقای دکتر شاهکار این پیرونده دارد پیرونده اش در وزارت دادگستری الان هست در اثر اعمال نفوذ پیرونده تعقیب نشده است میخواهند بیرون بیاوند بیرون و بروند کار پیدا کنند عملی ای حال چون تبعیض نبود نارضایتی هم وجود نداشت متأسفانه بعد از شهریور و پیدایش مؤسسات گوناگون این وضع را بهم زدند مایه تبیهم که در این کشور در یک مؤسسه وابسته بدولت یا در عداد مؤسسات دولتی یک فردی ۴ هزار تومان حقوق میدهند پنج هزار تومان حقوق میدهند یک فردی نظیر او با همان مزایا چهارصد تا پانصد تومان بیشتر حقوق نمیگیرد این موضوع بین طبقه جوان کشور ما بین طبقه تحصیل کرده ما ایجاد نارضایتی کرده و بر دولت و بر مجلس است که اساس این نارضایتی و بسیار بسیار مردم خوبی بود جای نواب آقای سعید سمعی را گذاشتند ایشان هم مردم شریفی هستند من وارد این مرحله و این بحث نیستم من میخواهم بگویم دولتی که مدعی مبارزه با فساد است چرا این فساد را که در آستین خودش است نمی بیند حالا این نصرالله سمعی از کسانی بود که فرارند کردند نشسته در سر صندوق در روز فرارند وجه بلاهاتی بسر ما کدر این مجلس بودیم آوردند این مطلبی است مال گذشته و کاری ندارم عرض میخواهم توجه دولت مخصوصاً جناب آقای ذوالفقاری را باین موضوع و مقامات مالی که حق نظارت دارند یعنی خزانه داری کل و غیره باید در این مؤسسه نظارت بکنند و کمالاتی که شنبه ام که نظارت هم می کنند - آقایان نمایندگان در این مؤسسه که اسدس اداره آمار عمومی است استفاده می کنند با حقوق های بسیار زیاد در صورتیکه این اشخاص صلاحیت اینک آنها صد تومان صد بیست تومان در ماه بدهند ندارند یعنی یک ماشین نو بیست هزار تومان بیک تلفون نوی نه صد تومان بیک فرد عادی اندیکاتور نویس هزار تومان میدهند اینگونه استفاده می کنند در صورتیکه اکثر آنها نه صلاحیت استفاده در این اداره دارند و نه اطلاعات آمار گیری دارند مملکت در این اداره استخدام شده اند چرا ؟ برای اینکه دولتی که میگویند مدعی مبارزه با فساد است توجیه باین مطالب ندارد که اصل فساد در آستین خودش است نمیخواهند نگاه کنند باین فساد و آنرا بکنند بینه اند دور چرا بیک چنین مؤسسه ای چنین کاری را میکنند ؟ برای اینکه آدم فاسدی را رأس این اداره گذاشته اند رئیس اداره آمار عمومی آقای نصرالله سمعی

پیک کسی است که پیرونده اختلاس دارد (دکتر شاهکار- نگو آقا اینطور نیست) نشان میدهم پیرونده اختلاس او الان در وزارت دادگستری موجود است هم کوبین دزدی کرده است هم سجل احوال دزدیده (دکتر شاهکار- بر خودتان اینطور نیست) سعید سمعی را نمیگیریم شمس توجیه نمیکند بعراض من سعید سمعی را عرض نمیکنم چون او آدم خوبی است مرد بیطرفی است مرد بی نظری است (دکتر شاهکار- من آقای نصرالله سمعی را نمیگیریم) آقای دکتر شاهکار این پیرونده دارد پیرونده اش در وزارت دادگستری الان هست در اثر اعمال نفوذ پیرونده تعقیب نشده است میخواهند بیرون بیاوند بیرون و بروند کار پیدا کنند عملی ای حال چون تبعیض نبود نارضایتی هم وجود نداشت متأسفانه بعد از شهریور و پیدایش مؤسسات گوناگون این وضع را بهم زدند مایه تبیهم که در این کشور در یک مؤسسه وابسته بدولت یا در عداد مؤسسات دولتی یک فردی ۴ هزار تومان حقوق میدهند پنج هزار تومان حقوق میدهند یک فردی نظیر او با همان مزایا چهارصد تا پانصد تومان بیشتر حقوق نمیگیرد این موضوع بین طبقه جوان کشور ما بین طبقه تحصیل کرده ما ایجاد نارضایتی کرده و بر دولت و بر مجلس است که اساس این نارضایتی و بسیار بسیار مردم خوبی بود جای نواب آقای سعید سمعی را گذاشتند ایشان هم مردم شریفی هستند من وارد این مرحله و این بحث نیستم من میخواهم بگویم دولتی که مدعی مبارزه با فساد است چرا این فساد را که در آستین خودش است نمی بیند حالا این نصرالله سمعی از کسانی بود که فرارند کردند نشسته در سر صندوق در روز فرارند وجه بلاهاتی بسر ما کدر این مجلس بودیم آوردند این مطلبی است مال گذشته و کاری ندارم عرض میخواهم توجه دولت مخصوصاً جناب آقای ذوالفقاری را باین موضوع و مقامات مالی که حق نظارت دارند یعنی خزانه داری کل و غیره باید در این مؤسسه نظارت بکنند و کمالاتی که شنبه ام که نظارت هم می کنند - آقایان نمایندگان در این مؤسسه که اسدس اداره آمار عمومی است استفاده می کنند با حقوق های بسیار زیاد در صورتیکه این اشخاص صلاحیت اینک آنها صد تومان صد بیست تومان در ماه بدهند ندارند یعنی یک ماشین نو بیست هزار تومان بیک تلفون نویس هزار تومان بیک فرد عادی اندیکاتور نویس هزار تومان میدهند اینگونه استفاده می کنند در صورتیکه اکثر آنها نه صلاحیت استفاده در این اداره دارند و نه اطلاعات آمار گیری دارند مملکت در این اداره استخدام شده اند چرا ؟ برای اینکه دولتی که میگویند مدعی مبارزه با فساد است توجیه باین مطالب ندارد که اصل فساد در آستین خودش است نمیخواهند نگاه کنند باین فساد و آنرا بکنند بینه اند دور چرا بیک چنین مؤسسه ای چنین کاری را میکنند ؟ برای اینکه آدم فاسدی را رأس این اداره گذاشته اند رئیس اداره آمار عمومی آقای نصرالله سمعی

اداره آمار عمومی که تلفنچی استخدام میکند ماهی هزار تومان ماشین نویس استخدام میکند ماهی ۹۰۰ تومان همه قوم و خویشان را آوردند آنجا نشاندند میهمان اسمهایشان را دارم اما نخواستم اسمهایشان را بگویم تنها عضو اداره آمار عمومی بنام رضا عبدالمجیدی لیسانسه ریاضیات از بهترین لیسانسهای این مملکت در اداره آمار عمومی را اخراج میکنند چرا ؟ برای اینکه دولت از روز اول شوخی میکرد که من میخواهم مبارزه بکنم دولت از روز اول کومک کرده با فساد **رئیس**- آقای خلعت بری (خلعت بری- بنده ۱۲ دقیقه از وقت را با آقای عباسی می دم و باقی آنرا استفاده میکنم) آقای عباسی - هر قوم و ملتی در تاریخ سیاسی دوره های حیاتی خود روز های تاریخی و مبارکی دارد که چنین روزهای را میتوان عید ملی نام نهاد در تاریخ معاصر و دوره حاضر بزرگترین عید ملی و روز تاریخی ایران روز ۲۱ آذرماه است که نام این روز توأم با اقتخار و مباهات ملت ایران است و برای کشور عزیز ما همیشه مبارک ترین عید ملی و ارتشی بشمار خواهد رفت و در تاریخ حیاتی و سیاسی ما نام این روز برای ابد زنده و جاوید خواهد ماند زیرا در چنین روزی ارتش دلیر ایران به فرمان بزرگ ارتشداران فرمانده اعلم حضرت همایون شاهنشاه از تهران و کردستان به طرف آذربایجان سرازیر و با همکاری مردم دلیر آذربایجان و کردستان خاک میهن عزیز را از خون پاک خود گلگون ساختند (صحیح است) و پس از یکسال تحمل مرارت و بدبختی خائنین و متجاوزین را سر کوب دادند و آنها را بر سزای اعمال خانناه خود رساندند (صحیح است) عموم آقایان بخاطر دارند که جمعی خیانت پیشه و مزدور بیگانه و گروهی بی وطن و بی ایمان بنام حزب کومله در کردستان ببردستگی قاضی محمد و سیف قاضی و بنام حزب دمکرات آذربایجان ببردستگی پیشه وری و غلام یحیی و امثال زلف علی گاریچی و غیره پس از استیلا بیگانگان به کشور عزیز ما در خانه جنگ جهانسوز خواستند کردستان و آذربایجان را از خاک عزیز میهن تجزیه نمایند یک سال از طغیان پیشه وری گذشت و مقتضیات جهانی و سیاست وقت ایجاب می کرد که با تحمل و بردباری و شاید بطور مسالمت آمیز مردم گمراه دست از تجاوزات خود بردارند تا اینکه مطالبات آنها طاقت فرسا شد و تا و تا از جنایت کاری و خون خواری و تجاوز و تجاوز و تعدی و فتنه انگیزی اینگونه از اذل و اوباش بر سر غیر قابل تحمل واعراض رسید این بود که بفرمان مبارک اعلم حضرت همایونی درست نه سال قبل در چنین روزی ارتش دلیر ایران اجازه یافت که در قلع و قمع اشرار فرمان خود را در ایران زما مأمور فرمودند که

میدانند اتخاذ فرمایند. يك معامله شكري درحکومت گذشته صدر از تن بیش آمدقبل از اینکه این معامله شکر با بارتهای مختلف در وزارت دارائی جناب آقای دکتر امینی در حکومت بيمار سپید زاهدی انجام بشود يك پيشنهادهای شايد مال آقای وهاب زاده (داراب) کدام وهاب زاده(احد وهاب زاده پيشنهادهای آمده بود راجع بوضع معامله شکر اصول پيشنهادهای در این گزارش قيد شده است اولاً در پيشنهادهای میزان معلوم نکرده بصورت مشورتی بود که اگر این صدهزارتن شکر را ما بتوانیم به اقساط سه ساله خریداری کنیم دو استفاده ممکن است بشود يکي از جهت اینکه دولار در آنه قیمتش پایین‌تر باشد از این جهت يك استفاده رايالی برای مملکت ممکن است بيايد هم‌صدهای بلوچون رايالی حساب کرده بود این منفعت را در دیگر اینکه حساب کرده بود شکر قيمتشی بعداً بالا برود و اگر این معامله را حالا ما بکنیم بهتر است بعد برای انجام این معامله پيشنهادهای هیچ تهدي نگردد بود نکته بود من این معامله را انجام میدهم و اینقدر پول هم و دیده میگذارم گفته بود که این پول در بانک ملی تضمین تأییدی بکنید تضمین تأییدی در اصطلاح بانکی اینست که تمام مبلغی که میبایستی تضمین شود عین آن مبلغ بایستی بحساب شعبه مربوطه گذاشته شود تا آن تأیید کند یعنی تمام مبلغی که ۱۳ میلیون دولار میشده ما فرغ ۳ سالش که ۳ میلیون دولار با دو میلیون دولار بوده که این ۱۳ میلیون دولار را با دو دلار بانک ملی باید از حساب خودش خارج بکنند بگذارند در بانک لندن یا جای دیگر که این تضمین تأییدی قبول بشود تا این معامله بشود و رورسرتیب عیب اصلش این بود که پيشنهادهای مال وهاب زاده بود) منفعت پيشنهادهای در اینجا چه بوده است يك کمیسیون هم پيشنهادهای دهنده میگرفتند این موضوع پيشنهادهای بود که در کمیسیون عرایض مورد رسیدگی قرار گرفته است میزان معلوم نبود پيشنهادهای دهنده خودش تهدي قبول نمیکند پس دو فرض بود يك فرض اینکه قیمت شکر بالا برود و فرض دو این که دولار چون نرخش میآید پایین استفاده میشود این پيشنهادهای از طرف وزیر دارائی احاله شد باینک ملی بانك ملی يك گزارشی میدهد که در متن آن گزارش که ما باواستناد کردیم عین این نامه را ذکر کردیم در اینجا میگوید این معامله صحیح نیست و بر فرض همچنین معامله ای باید بشود چرا يك دلالی این شخص داده شود هر موقعی بخواهیم ما میتوانیم ابتکار را بکنیم باین جهت وزارت دارائی توجه باین کار نکرده است بعداً بانک پارتهای مختلف شکر را بطور عادی با نرخ بین المللی خریداری کرد و مصرف هم شد

رئيس - آقای حائری زاده - اولاً آن

اینکه این مطلب را فرمودند آن نظر رسیدگی جزائی این پرونده در کمیسیون دادگستری مغتومه شد یعنی برای ما روی وجدان عقیده و اطلاعات قضایایمان این اعتقاد حاصل شد که بنابر این عمل منتسب با آقای دکتر امینی بر فرض صحت و ثبوت ادعای جرم نیست باینجهت ما منتفا هم اعضاء کمیسیون رای دادیم که عمل جرم نیست که ما وارد تحقیق در ادله نبوتیش بشویم و گزارش آنرا تقدیم کردیم این جریان را بنده بر عرض آقایان رسانم حالا دیگر بسته بنظر لطف آقایان است. رئيس - آقای کریمی

(شوشتری - ارزانتر هم خرید) ارزانتر هم شد این موضوع را ما رسیدگی کردیم با حضور جناب آقای حائری زاده و جناب آقای دکتر امینی در دو جلسه مخصوصاً بنده از جناب آقای حائری زاده تشکر میکنم راجع بهمان نکته ای که آقای شوشتری فرمودند چون این عمل خلاصه اش اینست که اولاً پيشنهادهای سهلتر و ارزانتری برای فروش عرضه شد به وزارت دارائی که معامله بشود وزیر دارائی او را رد کرد و معامله گرانتری با شرایط بتری گردانید ادعاست حالاً ما کار نداریم که این ادعا از نظر ادله ثابت هست یا نه ولی اصولاً در امور جزائی يك اصل کلی است که در تمام قوانین جزائی دنیا قائل شده است که آن عملی، جرمی که صریحاً در قانون معین شده بایستی متهم انجام داده باشد تا مجرم باشد به معنی اینکه انجرائی از متن يك ماده جزائی حاصل شد محاکم جزائی دنبال میگوید جرم واقع نشده است ماده ۱۵۳ قانون مجازات عمومی و ماده ۱۰۷ قانون مجازات عمومی ما مربوط است بعمل مأومرین دولت و معاملات که در آنجا قید است که اگر مأومر دولت در يك معامله ای ضرری خواست بزند بدولت و در ضمن آن معامله اگر نفعی برای خود یا دیگری تحصیل کرد (عبارت این است) در این صورت مجرم است پس در آن اصلی ماده ۱۰۳ و ماده ۱۰۷ قانون مجازات عمومی جلب منفعت است

حائری زاده - گزارش راجع باعتماد در ردیف این نیست بود و این گزارش در این ردیف وارد نشده است حالا اشتباهی شده است آنچه مسلم است این است که مقام ریاست سوء نظری نداشته اند رئيس - بطوریکه ملاحظه فرمودید ضمن این دستور گزارش کمیسیون بودجه راجع به تقاضای تعدیل مدت رسیدگی به بودجه های جزء را هم مطرح کردیم چون مربوط بلواویج دولت نبود بطوریکه کفتم قانون محاکمه وزراء در ماده ۶ تکلیف طرح گزارش کمیسیون دادگستری را معلوم کرده بفرمائید.

حائری زاده - اما شاء الله جناب آقای دکتر امینی هر چیزی فوق العاده است جریان کار هم در مجلس فوق العاده است حتی من مطلع شدم ساعتی که جناب آقای اخوی را برده بودند حضوراً حضرت جزائی دنیا ملاحظه و رعایت شده تردیدی نیست ولی مجلس هم اینچنین قضای نیست در محاکم دادگستری باید خیلی خشک تفاوت بشود کاملاً باید دلایل و شهود مورد توجه باشد ولی قضاوت مجلس يك قضائتی است قضائی و جزائی در اسلام در تمام قوانین جزائی دنیا ملاحظه و رعایت شده تردیدی نیست ولی مجلس هم اینچنین قضای نیست در محاکم دادگستری باید خیلی خشک تفاوت بشود کاملاً باید دلایل و شهود مورد توجه باشد ولی قضاوت مجلس يك قضائتی است قضائی و جزائی در اسلام در تمام قوانین جزائی دنیا ملاحظه و رعایت شده تردیدی نیست ولی مجلس هم اینچنین قضای نیست در محاکم دادگستری باید خیلی خشک تفاوت بشود کاملاً باید دلایل و شهود مورد توجه باشد ولی قضاوت مجلس يك قضائتی است

حائری زاده - اما شاء الله جناب آقای دکتر امینی هر چیزی فوق العاده است جریان کار هم در مجلس فوق العاده است حتی من مطلع شدم ساعتی که جناب آقای اخوی را برده بودند حضوراً حضرت جزائی دنیا ملاحظه و رعایت شده تردیدی نیست ولی مجلس هم اینچنین قضای نیست در محاکم دادگستری باید خیلی خشک تفاوت بشود کاملاً باید دلایل و شهود مورد توجه باشد ولی قضاوت مجلس يك قضائتی است

مثل نرخ سایر اجناس است که هر روز يك نرخی پیدا میکند امروز معامله با يك نرخی است فردا يك نرخ دیگری پیدا میکند چیزهایی که خود آقای دکتر امینی آوردند در دستم نبود دسترسی هم پیرونده ما نداشتم فقط آثار و علائم را ذکر کردم که در بانک صادرات يك چنین عملی انجام شده است آن پرونده ببايد یکی از آقایان هم نوشته بود که پیرونده بیاید پرونده نامد فقط رئیس بانک با جناب آقای دکتر امینی تشریف آوردند گفتند که در دفاتر بانک آثار و اسلانی هست ولی پرونده امر در بانک نیست و ممکن است جزو پرونده هائی باشد که مقدم رئیس سابق بانک برده است من عرض کردم مقدم که نمرده است در مجلس است تلفن بکنید بخواهید شد که این مدارک را بیاورد و رسیدگی شود ولی در کمیسیون آنرا محتاج ندانستند و اصل تدر و الحادود بالشبهات معسوس بود و این هر ایش بنده مورد توجه واقع نشده چنان در کمیسیون دادگستری آن پرونده ای که روی آن من اعلام جرم کرده بودم هنوز باینجا نیامده از آقای مقدم هم کفتم توضیح بخواهید کمیسیون حق دارد از توضیح بخواهد که این پيشنهادهای قران معامله نسبه يك قران معامله نقدی البته کمیسیون و انتفاعی داشته اند و این عمل شده و ضرر هم به مملکت وارد شده و مدارک و اسناد و اوراقی هم در پرونده هست منتهی يك اصل تدر و الحادود بالشبهات که در محاکم خشک قضائی باید اعمال بشود در مجلس شورای ملی که کمیسیون دادگستری قائم مقام بازرسی است تقریباً که باید جمع آوری ادله و مدارک بکنیم که دولت نیست دولت کی طرف دعوی واقع شده دولتی است که اینقدر شخصیتش فوق العاده است که دو وزیر در دوره مشروطیت ایران پیدا میکند که یکی پشت تریبون حرف میزند و یکی حضور شاه معرفی میشود يك همچو وضعی است بنده مدارکی با این دستگاه نتوانستم تحصیل بکنم، اشاره کردم بآن پرونده مربوط که بیاورند مسلم است که پرونده موجود است حالا یا در بانک است و تحت نظر رئیس فعلی است یا پهلوئی رئیس سابق بانک است که در توفیک گاه دادگستری بر حسب طرح نقشه جناب امینی در مجلس رفته است و خوابیده در هر صورت موجود است بآنهم اجهت نشده و این اصل تدر و الحادود بالشبهات را منطاً قرار دادند، بنده نظر خصوصی و شخصی با کسی نداشتم و ندارم مگر کسانی که وجودشان را برای مملکت مضرت تشخیص بدهم و اشخاصی که هوش و فطانت و استعداد و کار قوت و وقتی بجزایان افتاد نرخ دلار را بین خواهد آمد شماعالتهای بالادارای که میگیرید نسبه بخرید و نرخ دلار تومان است ۱۰ میلیون دلار شما ۹۰ میلیون تومان ارزش وادردولی سه سال دیگر که پول را بخواهید

بدهید قرارداد نفت میگذرد و عایدات نفت بالا می رود نرخ دلار را بین میآید این خودش ممکن است ۴۰۰ - ۵۰۰ میلیون تومان تفاوت قیمت دلار گران باشد که شما امروز میفرمایید تا آنروزی که میخواهید دلار را ارزان بیايد پس بدهید این منفعتی است که در حدود ۴۰۰ و پنجاه میلیون تومان پیش بینی کرده روی تفاوت دلار ۹ تومان را با دلار ارزانتر بماند آن ۷ تومان ۷ تومان شده ۱۰ میلیون تومان و باز توده میلیون تفاوتش شد ۱۰۵ میلیون تومان ضرر این معامله ای رده است که آقای دکتر امینی کرده است و رفته است پول موجودی که داشته است با وجودی که نوشته بود که تا یک سال مشتتری شکر نیستیم و رفته با پول موجود دلار معامله نقدی کرده است سی و چهل هزار تن شکر خریده این کاشف سو عنیت است، من البته بیجهت کسی را متهم نمیکنم، من سندی که امینی در این کار بولی گرفته و این کار را کرده چندین چیزی را تا یقین نداشته باشم نخواهم گفت ولی آن اشخاصی که دلالت این کار بوده اند مسلم کمیسیون، انتفاعی داشته اند يك هدای که دنبال این کار بوده اند برای يك قران معامله نسبه يك قران معامله نقدی البته کمیسیون و انتفاعی داشته اند و این عمل شده و ضرر هم به مملکت وارد شده و مدارک و اسناد و اوراقی هم در پرونده هست منتهی يك اصل تدر و الحادود بالشبهات که در محاکم خشک قضائی باید اعمال بشود در مجلس شورای ملی که کمیسیون دادگستری قائم مقام بازرسی است تقریباً که باید جمع آوری ادله و مدارک بکنیم که دولت نیست دولت کی طرف دعوی واقع شده دولتی است که اینقدر شخصیتش فوق العاده است که دو وزیر در دوره مشروطیت ایران پیدا میکند که یکی پشت تریبون حرف میزند و یکی حضور شاه معرفی میشود يك همچو وضعی است بنده مدارکی با این دستگاه نتوانستم تحصیل بکنم، اشاره کردم بآن پرونده مربوط که بیاورند مسلم است که پرونده موجود است حالا یا در بانک است و تحت نظر رئیس فعلی است یا پهلوئی رئیس سابق بانک است که در توفیک گاه دادگستری بر حسب طرح نقشه جناب امینی در مجلس رفته است و خوابیده در هر صورت موجود است بآنهم اجهت نشده و این اصل تدر و الحادود بالشبهات را منطاً قرار دادند، بنده نظر خصوصی و شخصی با کسی نداشتم و ندارم مگر کسانی که وجودشان را برای مملکت مضرت تشخیص بدهم و اشخاصی که هوش و فطانت و استعداد و کار قوت و وقتی بجزایان افتاد نرخ دلار را بین خواهد آمد شماعالتهای بالادارای که میگیرید نسبه بخرید و نرخ دلار تومان است ۱۰ میلیون دلار شما ۹۰ میلیون تومان ارزش وادردولی سه سال دیگر که پول را بخواهید

اسم در درست خود ما بود و امروز اختیار اسما ما هم افتاده است دست دیگران و وضعیت ما باینجهت رسید است که نسل آینده ما خیلی نفرین خواهد کرد و ایشان مفتخر بودند باین که این وضعیت را ایشان پیش آوردند و انتخاژ کردند اگر دیگران آلت فعل بودند ایشان قوه متفکر این فعل بودند من مطالبی بود که وظیفه ام بود لازم بود بر عرض مجلس شورای ملی برسانم، خیلی از دژدها را میگیرند که دزد مسلم هستند توی محاکم ما خودمان هم حکم بر ایشان را ننفید کرده ایم میدانم دزدانست ولی چون دلیل ندارم میگوریم آقا مشرف، این برأت ایشان دلیل بر طهارت ایشان نیست بنده هم دیگر عرض نمیکنم چون اسناد و مدارک هم راجع نیست.

رئيس - آقای عبد الصاحب صفائی عبد الصاحب صفائی - بحث جناب آقای حائری زاده دو قسمت بود، يك قسمت بیاناتی داشتند از لحاظ جنبه سیاسی با آقای دکتر امینی که البته آن مطرح نیست و قریب یکسال و نیم هم هست که ما شاهد این بحثهای سیاسی و رد و بدل مطالب هستیم و بعداً اکنون آن بحث که آباد کمیسیون از لحاظ سیاسی و از لحاظ وزارت با اعمال او ایرادی وارد باشد یا باشد نیست و همه آقایان در نظرهای مفصل شنیده اند و قضاوت هم میکنند، آنچه امروز مورد بحث است يك اعلام جرم قضائی است و نظر آقایان ماینکه گان هم طبعاً روی این اعلام جرم خواهد بود صحیح است اظهار حال اینچنین آقای دکتر امینی را اظهار با تر که بکنیم که هیچوقت در عرض خلاف اولائی یا تارتک اولائی از او صادر نشده بنظر بنده در کمیسیون سهم خودش خدماتی هم کرده است (صحیح است) و کم و بیش همه میدانیم يك گوشه هائی برای امور اقتصادی از روی حسن نیت کرده است البته ممکن است اشتباهاتی هم کرده باشد بهر حال بعضیهای سیاسی جناب آقای حائری زاده نسبت با آقای دکتر امینی مورد بحث نیست ولی آنچه که باید حضورشان عرض کنم يك وزیري که مدتی خدمت کرده و در کابینه های مختلف انجام وظیفه کرده اکنون که سفیر کبیر ایران برای يك مملکتی شده در جناح حرکت است باید محتماً روی اعلام جرمی که نسبت با او شده مجلس تسریع بکنند و اظهار نظر بکنند و اگر امروز مطرح نمیشد بنده شخصاً از مقام ریاست استعفا میگردم و مجلس هم میبایستی استعفا کند که آقا يك وزیر ما که سفیر کبیر شده و باید از این مملکت برود بيك مملکت دیگر و انجام وظیفه کند، آبروی ما را حفظ کند تکلیف او را معلوم کنیدا اگر مجرم است از پیشگاه شاهنشاه استعفا کنیم که از حرکت او جلوگیری شود و اگر واقعا مجرم نیست رسماً اعلام کنیم که این شخص مجرم نیست برود انجام وظیفه کند و مأومریش را انجام دهد (صحیح است)

بنابر این بنظر بنده هیچ نوع تغلفی از مقررات نشده است بخصوص که ماده شش داریم که هر یک میباید و میگویند در صورتیکه رایزرت کمیسیون عدلیه دائر به بند تقصیر متهم باشد در جلسه علنی مجلس شورای ملی قرائت و مطرح مباحثه میشود و گزارش این هم از هفته گذشته آمده و تا اکنون مطرح نشده بود و میبایستی در همان روز مطرح بشود و نشده و دوسه جلسه هم عقب افتاده برای رعایت همان اصولی که جناب آقای حائری زاده فرمودند مطرح شده و بهتر بود وقتی که يك سفیر کبیری که از يك مملکت به مملکت دیگر میروند حقاً نسبت بوضعیت او عجله کنیم که روشن شود یکی از مواردی که عجله مطلوب است همین مورد است، این در اصل موضوع، و اما بیانی که در ماهیت مطلب فرمودند دو مطلب در همان بیان آقای حائری زاده هست یکی این که در موقعی که ارزداشتیم و ریالی نداشتم يك شرکت با کمپانی خارجی حاضر شد مقادیری شکر بدون دریافت ریالی ما بدهد و بلافاصله هم پولش را بخواست و ممانعت بود که از ریالی او در ظرف سه سال استفاده بکنیم جناب آقای حائری زاده در کمیسیون عرایض هم حضورشان عرض شد که معامله ۱۲ میلیون دلار با تقاضای نمودن و اگر کسی بخواهد ده تومان هم معامله بکند باین سادگی نمیشود تا برسد بامعالمه ای که ۱۲ میلیون دلار است يك کمپانی خارجی ۱۲ میلیون دلار ما بدهد که سه سال از ریالش استفاده کنیم بعد از سه سال هر چه دلمان خواست با بدهیم و این معلوم است که يك چنین معامله ای اگر هم از طرف يك کمپانی بشود مسلماً منطقی نخواهد بود در يك مملکتی آنچه که امکان تنزل ارزش میروند همانطور که ما میفهمیم در آن کمپانی خارجی هم میفهمید که ارز پائین می آید و بالا رفتن و پائین آمدن نرخ شکر راهم آنها درک میکنند بهر حال باید بفهمیم آن کمپانی که يك چنین پيشنهادهای کرده بپيشنهادهای سه سال دیگر دلار را بگیرد و در این سه سال هم از مابول نخواهد آخر اینطور که نمیشود مسلماً آنظوری که بعضی جناب آقای حائری زاده رسانیده اند نیست فقط در اینجا طرف معامله بانک بوده و يك دلالت مجانی برای آن بازرگان پيشنهادهای کند هر که بوده تصور بوده هیچگونه فرض نفعی برای دولت نمیشده ب علاوه بانک ملی که دستگاه اقتصادی دولت است بآن صراحت و روشنی قضاوت کرده که چنین معامله ای نفع ندارد باینکه ما بپوشانیم در کمیسیون عرایض و بپوشانیم در کمیسیون قضاوتی نظر هستند بلکه بنده در کمیسیون دادگستری اطلاع دارم آقایان ماینکه گانی بودند که از سبک سیاسی آقای دکتر امینی هم خوششان نیامد و چندین رضایتی هم از روش سیاسی او نداشتمند

مع الوصف و جداً چون آنجا قاضی بودند و جدان آزادان مجبورشان کرد که اظهار نظر بکنند که آقا جرمی واقع نشده همین دلیل است که ما باید بدانیم که کمیسیون قوانین دادگستری حداکثر رعایت و اوقیت را کرده است چون همه آقایان میدانند که در کمیسیون دادگستری بودن اشخاصی که از سبک سیاسی آقای دکتر امینی خوششان نیامد و جای این بود که بکفندی گوشمالی بدهند ولی وجدان قضائیشان اجازه نداد و بطور دقیق رسیدگی کردند و اظهار نظر کردند و جناب آقای حاجری زاده هم باید ایرادات سیاسی ایشان را با آقای دکتر امینی مخلوط با اعلام جرم نفرمایند البته از نظر سیاسی ممکن است ایشان ایراداتی داشته باشند و آن ایرادات را ما هم شنیدیم و یک حساب و کتاب جداگانه ای دارد که باید باورسیدگی شود ولی بنده شخصاً متقدم که در کتربینی تا آنجائی که مقدر بوده در انجام وظیفه کوشیده و اکنون هم که برای خدمت بمملکت میروم در کتربینی دیگری و بایستی در آنجا انجام وظیفه کند و شاید حقوق احقه ملت ایران را لازم باشد حفظ کند و باید دفاع بکند متقدم باین که نسبت بیک چنین کسی باید تمجیل در اظهار نظر او کرد و متقدم که در این موضوع جرمی واقع نشده است.

رئیس - چون دیگر کسی اجازه صحبت نخواست رای گرفته میشود باین گزارش کمیسیون دادگستری آقایانی که باین گزارش کمیسیون دادگستری موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد آقای وزیر فرهنگ

۶- تقدیم یک فقره لایحه

بوسیله آقای وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ (دکتر مهران) -

آقایان توجه دارند که ماهر قدر بتوسعه مدارس ملی و ایجاد دبستان توجه بکنیم در اجرای تعلیمات عمومی ابتدائی در آینه می توانیم قلمهای مؤثرتر و سریعتری برداریم (آرباب - خیلی متشکریم از شما) مطالب دیگر این است که در شهرستانها عده زیادی از مدارس هست که دبیران تازه کافی ندارند و این محتاج قانون بود باین جهت یک لایحه ای برای رفع این مشکلات تهیه شده و باید یک فوریت تقسیم میشود

۷- طرح و تصویب فوریت

لایحه اجازه تأسیس مدارس ملی

رئیس - چون تقاضای فوریت لایحه شده قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد) ریاست محترم مجلس شورای ملی چون برای توسعه دبستانها و اجرای قانون تعلیمات عمومی ابتدائی همکاری مردم ضروریست و بسیاری از اشخاصی که صلاحیت علمی و اخلاقی کافی دارند و با وجود قوانین فعلی نمیتوانند دبستان تأسیس نموده و

اداره آنها را عهده دار شو ند باین جهت لایحه قانونی برای رفع محظور فوق و همچنین برای اداره عده ای از دبیرستانها بصورت غیر دولتی و تکمیل عده دبیران شهرستانها و تأمین خدمتگذاران جزء مدارس جدید - تأسیس تهیه و تلو و تقدیم میشود و تقاضای تصویب آنرا با تقدیم یک فوریت مینمایم و وزیر فرهنگ - دکتر مهران

ماده ۱- بمنظور جلب همکاری مردم بایجاد دبستانهای ملی تبصره زیر بماده ۱ قانون اساسی فرهنگ تصویب آبان ۱۲۹۰ شمسی اضافه میشود تبصره - مادام که داوطلبان حائز تحصیلات متوسطه بقدر کافی برای مدیریت دبستان ملی نباشد وزارت فرهنگ می تواند بکسانی که دارای تقوی بوده و صلاحیت علمی و اخلاقی آنها مورد گواهی شورای عالی فرهنگ در تهران باشد آن در شهرستانها باشد اجازه تأسیس دبستانهای چهار کلاسه ابتدائی را بدهد و مدیریت دبستان را بآنان واگذار نماید

ماده ۳- وزارت فرهنگ مجاز است هر یک از دبیرستانها را که مقتضی بداند بصورت دبیرستان غیر دولتی اداره نماید در اینگونه دبیرستانها از دانش آموزان شهری به مناسبت دریافت میشود و وجوه حاصله از این بابت بصرف توسعه و تکمیل دبیرستان از حیث تعمیرات و تهیه آزمایشگاه و کتابخانه و لوازم ورزش و تربیتی خواهد رسید

دانش آموزان بی بضاعت و با استعداد مجانی یا بتخفیف کافی پذیرفته میشوند و بآنان ممکن است کتاب و لوازم التحریر مجانی نیز داده شود

مقررات مربوط با اجرای این ماده به تصویب شورای عالی فرهنگ خواهد رسید

ماده ۳- آموزگاران که بدارا بودن پایه اداری از دانشسرای عالی لیسانسیه شده و با خواهند شد و همچنین لیسانسیه های دانش سرای عالی که دارای پایه اداری میباشد از لحاظ تبدیل رتبه بدبیری مشمول تبصره ۲ قانون ترمیم حقوق فرهنگیان خواهند بود و بطور کلی کسانی که بموجب قانون ترمیم حقوق فرهنگیان و این قانون رتبه آنان از اداری و آموزگاری به دبیری تبدیل میشود در صورتی که کمتر از سه سال خدمت فرهنگی داشته باشند باید بلافاصله پس از تبدیل پایه سه سال متوالی در تقاطی بغیر از تهران و مراکز استانها یا حومه آنها به دبیرس در دبیرستان مشغول گردند در صورت عدم انجام این تعهد خود بخود رتبه آنان بوضع سابق برمیگردد

ماده ۴- کمک آموزگاران و آموزگاران و دبیرانی که از طرف وزارت فرهنگ در اختیار سایر وزارتخانه ها قرار داده میشوند میتوانند حقوق پایه خود را از لیست های منظور در بودجه آن وزارتخانه دریافت

نمایند و وزارتخانه های مزبور مجاز خواهند بود رتبه این قبیل کارمندان را بآمد آخرین حقوق در باقی بر تبه اداری تبدیل نمایند

ماده ۵- وزارت فرهنگ میتواند برای هر یک از مدارس جدیداً تأسیس در دهات و قراء و قصبات یک نفر و برای هر یک از مدارس شهر دو نفر خدمتگذار جزء و برای امور اداری پنج نفر ماشین نویس استخدام نماید نخست وزیر - وزیر دارائی - وزیر فرهنگ

رئیس - فوریت که تقاضا شده این اثر را دارد که این لایحه یک شوری میشود و وقتی بکمیسیون رفت و گزارش آن آمد در مجلس مطرح میشود و دیگر بکمیسیون نمیروم آقای پورسرتیب مخالفند بفرمائید

پورسرتیب - علت مخالفت بنده با فوریت این لایحه این است که متأسفانه ما آرزو بدلمان مانده است که یک قانونی که از مجلس میگردد و بدست دولتها میرسد اجرا شود و هیچوقت مانده بیدیم که یک قانونی از مجلس بگذرد و دولتها آنرا اجرا بکنند بنده و هم بطور آقایان نمایندگان عشایری که در مجلس هستند روی اصل عدم اجرای قانون مربوط به تعلیم و تربیت اطفال عشایر خود را مجبور می بینیم که با تمام لواحق مربوط بفرهنگ مخالفت کنیم (صحیح است) مردم عشایر در این مملکت کمتر از چهار میلیون نفر نیستند و هیچوجه از فرهنگ استفاده نمیکند نه از بهداشت استفاده میبرند و نه از چیزهای دیگر فقط دلخوشی آنها این است که میگویند مردم وطن پرستی هستند آنها یک سر بازی هستند برای مملکت و یک روزی ممکن است فداکاری بکنند برای مملکت در دوره هفدهم یک ماده قانونی بنا به پیشنهاد بنده گذشت که دولت موظف است برای تعلیم و تربیت اطفال عشایر یک برنامه ای تنظیم بکند و افراد عشایر را به تحصیل و تربیت وادار متأسفانه ابداً وزارت فرهنگ توجه نکرده نه در آن دوره و نه در دوره فعلی و بنده مطمئن هستم که در دوره های بعد هم نخواهد کرد این است که بنده خود را موظف میدانم و وظیفه دارم که با لایحه ای که وزارت فرهنگ بیاورد مخالفت بکنم تا موقعی که وزارت فرهنگ واقفاً مردم عشایر را هم جزء این مملکت بداند و برای آنها فکری بکند (صحیح است)

رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - عرض کنم که الان مجلس در باب مواد این لایحه وارد نیست فقط فوریت این مطلب مورد نظر است در مقدمه این لایحه یک ماده ای موجود است راجع بدبستان های چهار کلاسه که اگر بخواهند شروط قانون اساسی فرهنگ را رعایت بکنند باید حتماً اشخاصی را که

واجد دیلم متوسطه باشند بسمت مدیری انتخاب کنند در صورتی که آقایان میدانند که ما واجدین این شرط را در ایران زیاد نداریم و علاوه در نقاط و روستا شهرستانها اشخاصی هستند که ... (صاری - جناب آقای صدرزاده ...) اجازه بفرمائید بعد تشریف بیاورید بفرمائید اما در نقاط دور دست اشخاصی هستند که واجد شرایط و صلاحیت تعلیمات عمومی هستند و ممکن است بوسیله آنها دبستانهایی تأسیس شود و مخصوصاً جناب آقای پورسرتیب ایجاد دبستانهای عشایری باین وسیله عملی خواهد شد اما یک قسمتی هم راجع بدبیرها و اینها هست که باید در کمیسیونها مطالعه شود مورد رسیدگی واقع شود

رئیس - در فوریت بفرمائید

صدرزاده - بنابراین از آقایان استدعا میکنم برای این که این لایحه زودتر بگذرد و تکلیف نهائی آن معلوم شود با فوریت آن موافقت بفرمائید تا به کمیسیون برود و مورد رسیدگی واقع شود و نظریاتی که آقایان دارند در موقع طرح در مجلس اظهار شود

رئیس - آقای وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ - یک تذکره راجع به تعلیم و تربیت افراد و عشایر آقای پورسرتیب دادند که بقدم بنده باید کاملاً مورد رسیدگی واقع شود زیرا عده زیادی از اهالی این مملکت هستند که متأسفانه از تعلیم و تربیت محروم بوده اند و اقداماتی که شده در این باب خیلی جزئی بوده است و من برای استحضار آقا عرض میکنم که ما یک برنامه ای برای این کار داریم که معلمینی تربیت میکنیم و با همان وسائلی که در اختیار آنهاست موجبات تعلیم و تربیت اطفالشان را فراهم میکنیم و به آقا اطمینان میدهم که در این باب این برنامه را بموقع اجرا خواهیم گذارد

پورسرتیب - بنده با اتخاذ سند از فرمایشات آقای وزیر فرهنگ مخالفت را پس میکنم

رئیس - پیشنهادی نشده بود که پس گرفته شود، رای گرفته میشود به فوریت آقایانی که با فوریت این لایحه موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد بکمیسیون فرستاده میشود

البته پیشنهادات بعداً قرائت میشود آقایانی که موافقت با کفایت مذاکرات ماده سوم آن لایحه قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد پیشنهادی رسیده قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد) پیشنهاد می نماید تبصره ذیل به ماده سوم اضافه شود تبصره - دستمزدها کارشان را داد ماههائی که بدعاوی رسیدگی مینمایند با رعایت

میزان کار و زحمت تعیین میکنند کلیه مقررات منافی با این ترتیب ملغی است نقابت

رئیس - آقای نقابت نیستند پیشنهاد دیگری نیست، دنباله این لایحه بجلسه بعد موکول میشود، جلسه بعد هم چون روزه ۲۱ آذر است خواهش میکنم آقایان زودتر تشریف بیاورند شاید ساعت ۱۱ مجلس ناچار تعطیل شود، یکی هم میخواستم تقاضا کنم که آقایان اعضاء کمیسیون محاسبات زودتر

کمیسیون را تشکیل بدهند و بوجه مجلس را تمام بکنند و بجلس بفرستند آقای معاون وزارت کشاورزی

۹- تقدیم یک فقره لایحه بوسیله آقای معاون وزارت کشاورزی

(مهندس مصطفی زاهدی) - یک ماده واحد است راجع به اعتبارات وزارت کشاورزی که بقید یک فوریت تقدیم مجلس

شورای ملی میکنم

۱۰- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - فوریت این لایحه هم مینماید برای جلسه آینده، جلسه را ختم میکنیم، جلسه آینده روز سه شنبه خواهد بود اول وقت (۲۰ دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد) رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت